

Analyse, Ballerupbibliotekerne 2018 (2017-tal)

I aftale om budget 2018 ønskes jf. punkt 7.15 en analyse af, ”hvilken opgave biblioteket løser, sammenlignet med andre kommuners biblioteker”.

Bibliotekets virksomhed kan måles på mange forskellige måder; økonomi, aktiviteter, popularitet m.v. Det er derfor vigtigt at vide, hvorfor biblioteket udfører de opgaver, som biblioteket gør, og om det har den ønskede effekt.

Samtlige danske folkebiblioteker arbejder med baggrund i biblioteksloven. Heri er formålet for bibliotekerne defineret således:

§ 1. Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder internet og multimedier.

Stk. 2. Folkebibliotekerne skal bestræbe sig på at stille videogrammer til rådighed.

Stk. 3. Folkebibliotekerne formidler kommunal og statslig information og information om samfundsforhold i øvrigt.

§ 2. Folkebibliotekernes formål opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet ved udvælgelse af det materiale, der stilles til rådighed. Ved udvælgelsen må alene disse kriterier, ikke de i materialet indeholdte religiøse, moralske eller politiske synspunkter, være afgørende.

Ballerupbibliotekerne, mere end en bogsamling

Med udgangspunkt i Biblioteksloven, er Ballerupbibliotekerne med til at realisere Ballerup Kommunes Kulturpolitik og Vision 2029. Ballerupbibliotekerne skiller sig ud fra et gennemsnitligt folkebibliotek, som primært tilbyder basistilbud som bogen og litteratur (en bogsamling), ved målrettet at tilbyde og udvikle de tilbud og kompetencer, der matcher Ballerup Kommunes visioner inden for samarbejde på tværs, innovation, ny teknologi og sammenhængskraft.

Ballerup Bibliotek deltager i ”feltet” mellem (uddannelses)institutioner, det private erhvervsliv og Ballerup Kommune.

For at ruste Ballerup borgerne til fremtidens digitale platforme og nye teknologi, er Ballerupbibliotekerne langt fremme inden for den nyeste udvikling - både når det gælder fokus på digital dannelse (digitale brugerkompetencer, digitale skaberkompetencer, reflekseive digitale kompetencer og digital formidling), og når det gælder borgernes møde med nye teknologiske udfordringer som robotteknologi (f.eks. Pepper) og kodning (f.eks. Coding Pirates).

I Ballerupbibliotekernes Makerspace findes ny teknologi, der understøtter og virkeliggøre borgernes ideer og kreativitet i forhold til ”Det 21. århundredes kompetencer”. Det vil sige maskiner til at udvikle fysiske prototyper som 3D-printer, laserskærer, storformatprinter og programmer til at skabe digital grafik. Derudover undervises i programmeringsforløb. Makerspace benyttes af et bredt udsnit af borgere, alt lige

fra børn via skoleforløb, børnefamilier, selvstændige, iværksættere, pensionister, teknologi-interesserede, jobsøgende, studerende, foreningsrepræsentanter, mv.

Samtidig arbejder Ballerupbibliotekerne med fokus på "traditionelle dannelse" (skønlitterære arrangementer, mv.), debat (aktuelle og samfundsrelevante arrangementer, børnevalg, demokratiprojekt med Borupgaard, mv.) og en særlig indsats for tidlig sprogstimulering og læsning for at understøtte skolernes indsats. Ligeledes tilbydes muligheder for de læsesvage borgere.

Endelig har Ballerupbibliotekerne et meget stort fokus på samarbejde og partnerskaber. Ud over de allerede nævnte uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, tæller det f.eks.: Tal Dansk cafe, Sprogskolen, Magleparken /samarbejde med boligsocial rådgiver, SSP, div. fritidstilbud, Sundhedsplejen, de andre Kulturinstitutioner, Kulturtjenesten, foreningslivet, Ældresagen, Bloddonor, Kræftens Bekæmpelse, mv. Partnerskaber som medvirker til at styrke den social-kulturelle indsats. Og endelig et udvidet samarbejde med frivillige: Kulturvennerne, IT-caféen, Brugerråd, Lektiehjælp, Foreningsdag, Byhaven, mv., der er en forudsætning for at det høje aktivitetsniveau på bibliotekerne kan fastholdes. For en dybere indføring i Ballerupbibliotekernes arbejde pt. henvises i øvrigt til bilag 2, Årsrapport 2017.

Sammenligning på landsplan

Ved sammenligning af Ballerup Kommunes udgifter til folkebiblioteker med landsgennemsnittet ses det, at Ballerupbibliotekerne har højere udgifter pr. indbygger.

Ballerup anvender 268 kr. mere end landsgennemsnittet. Landsgennemsnittets udgift til folkebiblioteker pr. indbygger er 436 kr. Gennemsnitsudgiften pr. indbygger i Ballerup kommune er 704 kr. Ballerup Kommune placerer sig derfor som nr. 93 ud af 98 kommuner ved en sammenligning af udgiftsniveauet.

Generelt på landsplan ligger biblioteker med omkostninger i den højere ende i byer/områder med større sociale boligbyggerier, hvor de oftest har en større rolle at spille i forhold til netop disse segmenter (ift. integration, tilbud til socialt udsatte, aktiviteter i de udsatte boligområder mv.). Hertil kommer et mere kulturelt aktivt borgergrundlag, hvor de "billige biblioteker" oftest ligger i landområder, hvor foreningsliv mv. i højere grad understøtter sammenhængskraften end i "byområder".

Dette slår også igennem når det gælder kvaliteten i materialeindkøb, arrangementsvirksomhed mv., hvor kultur- og biblioteksbrugerne stiller højere krav, og når det gælder mængden og forskelligheden i indkøb og aktiviteter, der skal kunne matche et mere varierede borgersegment.

I områder med flere uddannelsessøgende efterspørges også i højere grad studiefaciliteter og andre tiltag, der understøtter viden og læring. Endelig peger de "billige biblioteker" selv på, at de udnytter, at de større kommuner leverer det tilbud, som borgerne efterspørger. De "billigere bibliotekskommuner" tilbyder primært basistilbud, bogen og litteratur.

Sammenligning mellem Ballerupbibliotekerne og de ni "billigste bibliotekskommuner".

Nedenfor er Ballerupbibliotekerne på en række parametre sammenlignet med de ni "billigste bibliotekskommuner". Følgende bør bemærkes:

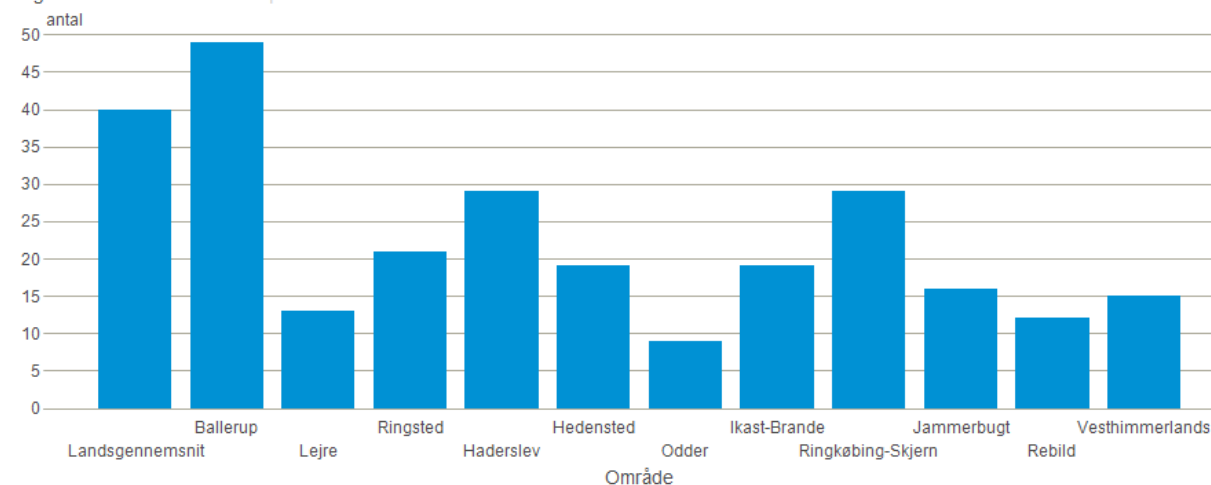
Alle landets biblioteker er over det sidste år overgået til det samme nye bibliotekssystem, CICERO. Før CICERO har der været forskellige systemer, der har gemt og udregnet data forskelligt. Derfor er det næsten umuligt at trække valid data ud fra 2016 og 2017, når det gælder indberetninger fra bibliotekssystemet. Det er forventningen, at Danmarks Statistik kommer med ny data ultimo april 2018. Indtil da, er valid data tilgængeligt tilbage fra 2015, som benyttes nedenfor.

Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Ballerup	687
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Landsgennemsnit	440

Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Ringsted	197
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Hedensted	298
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Lejre	300
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Odder	307
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Rebild	322
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Jammerbugt	322
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Haderslev	327
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Ringkøbing-Skjern	330
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Ikast-Brande	337
Nettoudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.)	Vesthimmerlands	338

Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

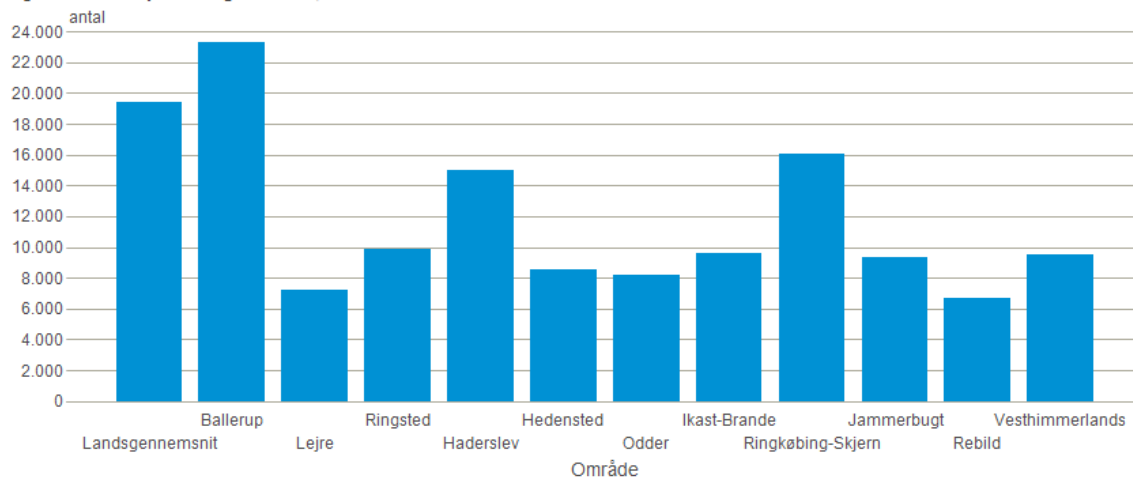
Nøgletal: **Personaleårsværk** | Tid: 2015

Kilde: Danmarks Statistik

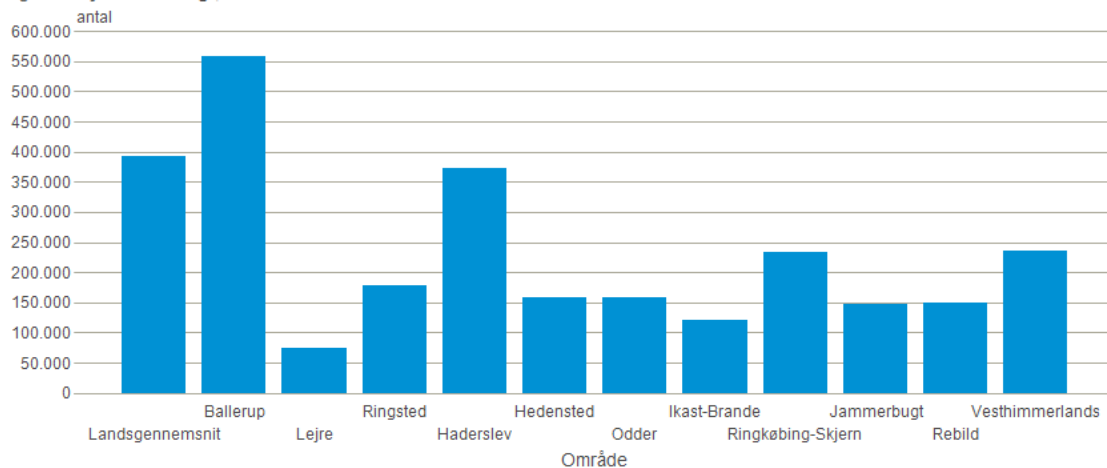
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Aktive personlige lånere | Tid: 2015

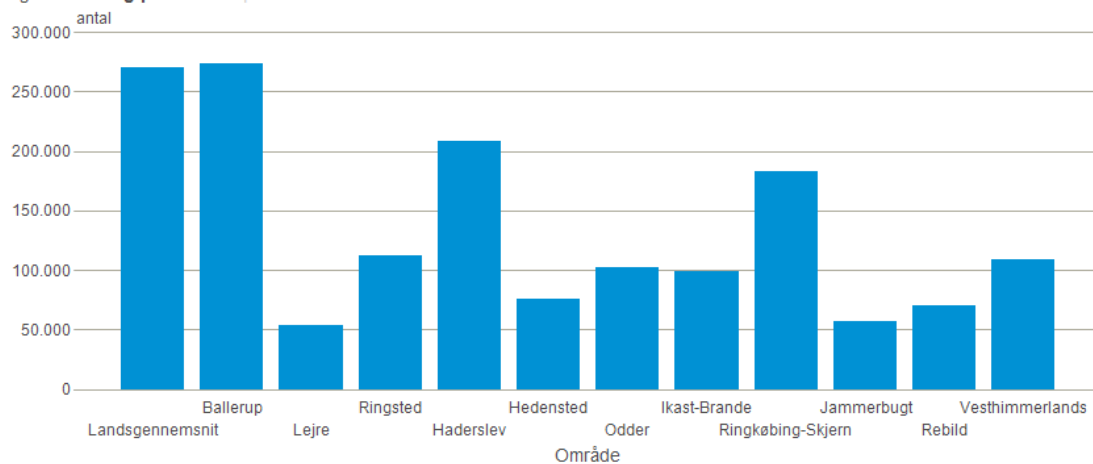
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Fysiske besøg | Tid: 2015

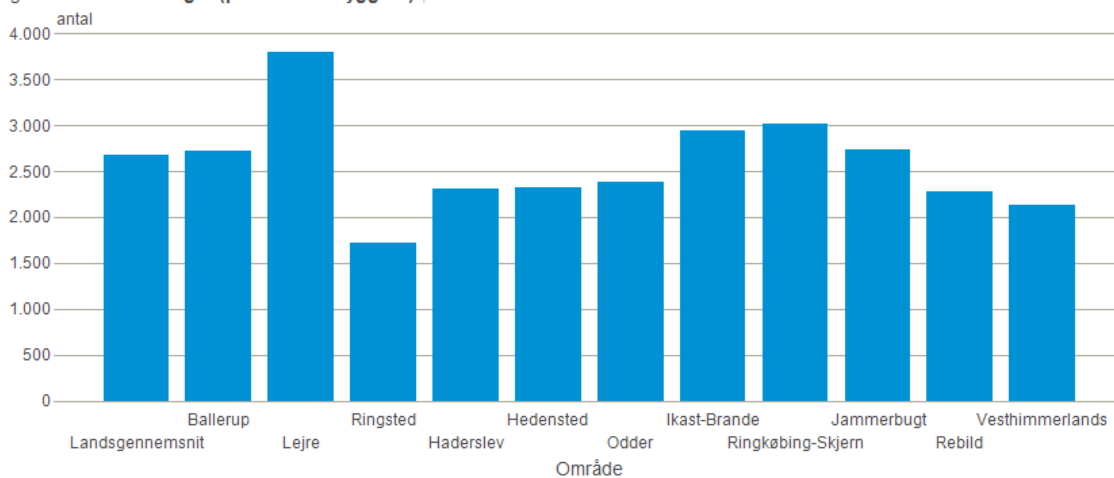
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Besøg på website | Tid: 2015

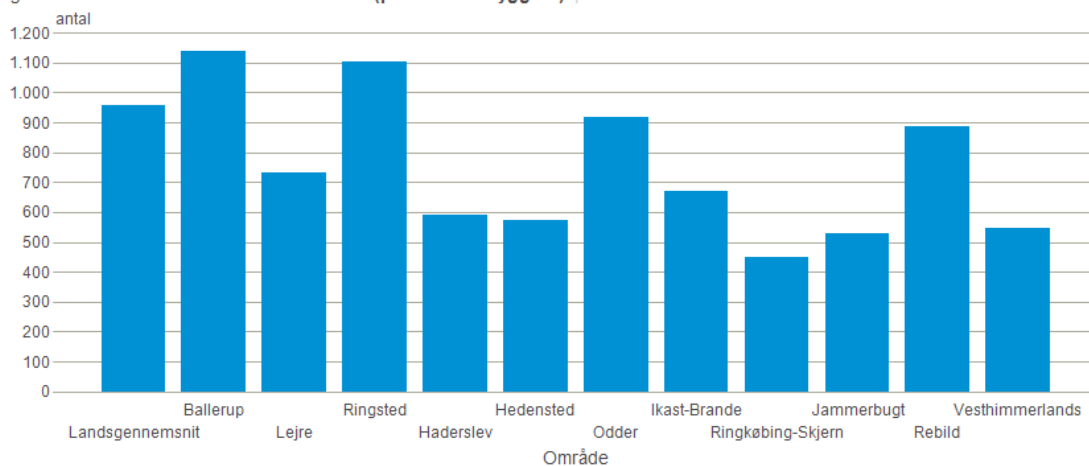

Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Bestand. Bøger (pr. 1000 indbyggere) | Tid: 2015

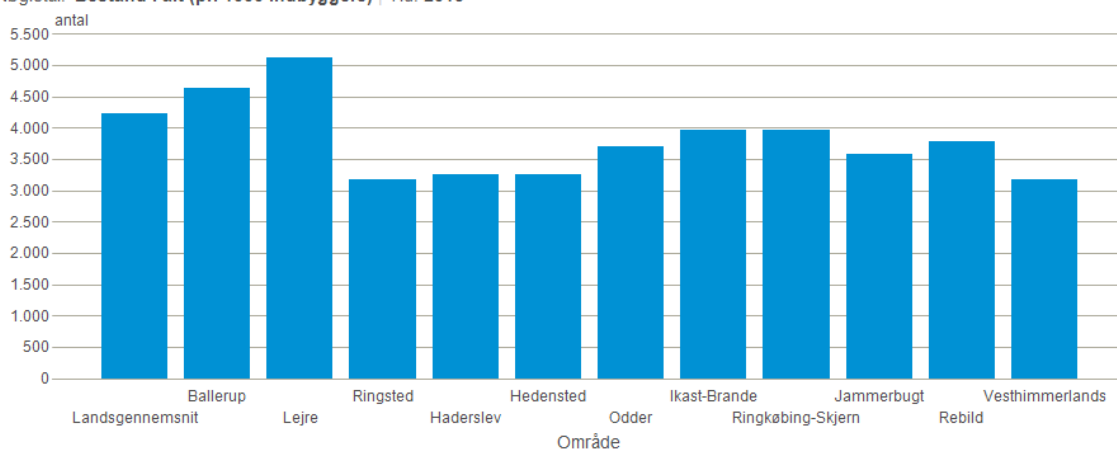

Nøgletal: Bestand. Elektroniske ressourcer (pr. 1000 indbyggere) | Tid: 2015

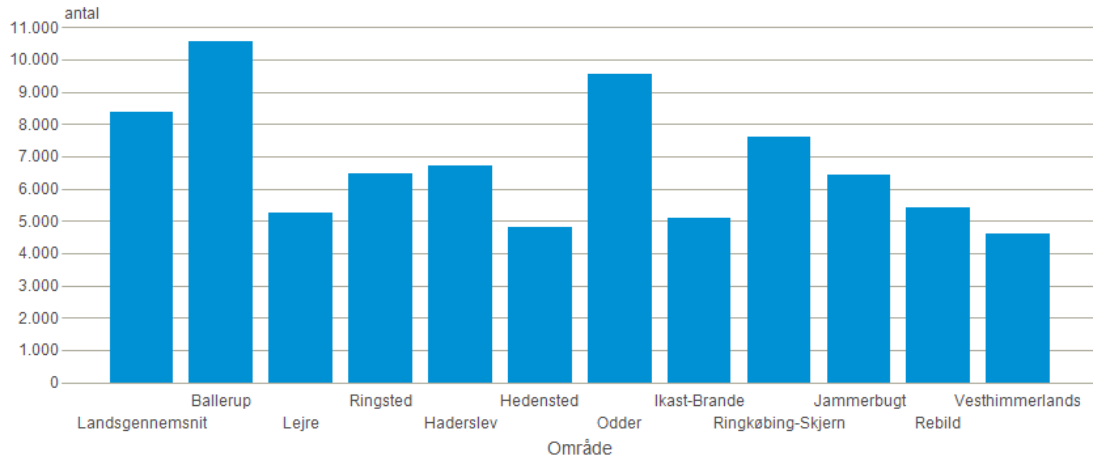
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Bestand i alt (pr. 1000 indbyggere) | Tid: 2015

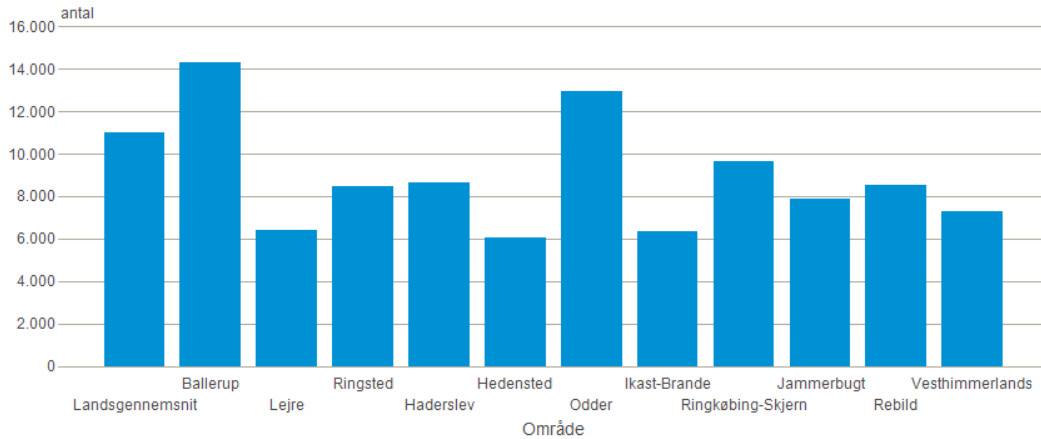
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Udlån. Bøger (pr. 1000 indbyggere) | Tid: 2015

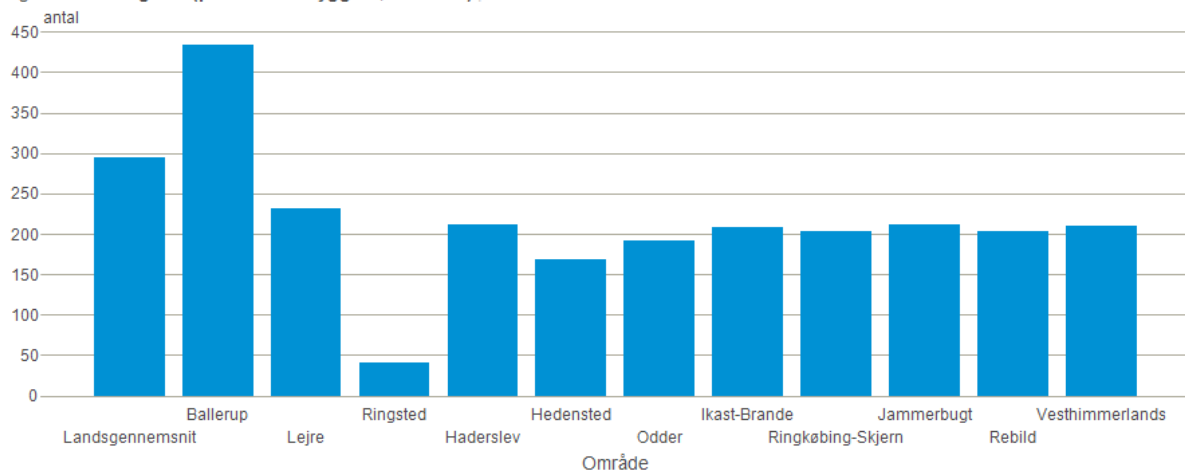
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Udlån i alt (pr. 1000 indbyggere) | Tid: 2015

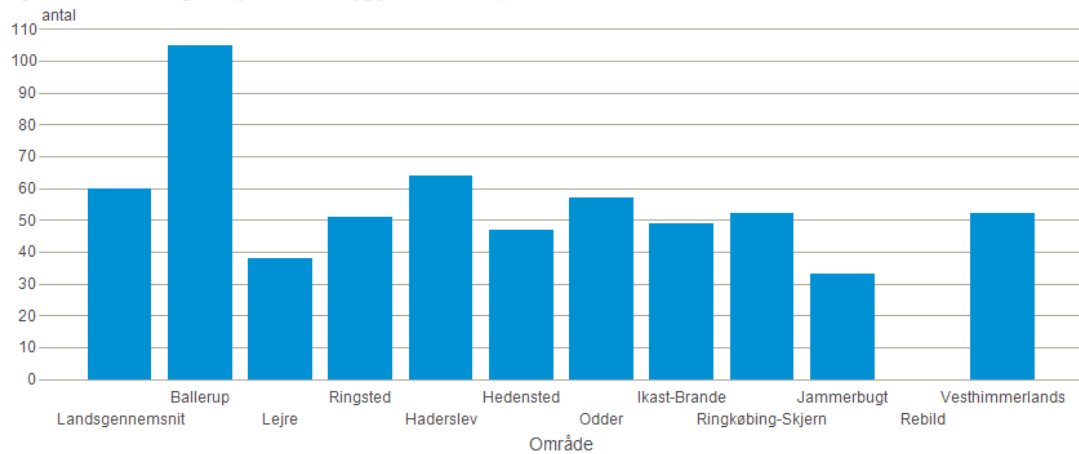
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Lønudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.) | Tid: 2015

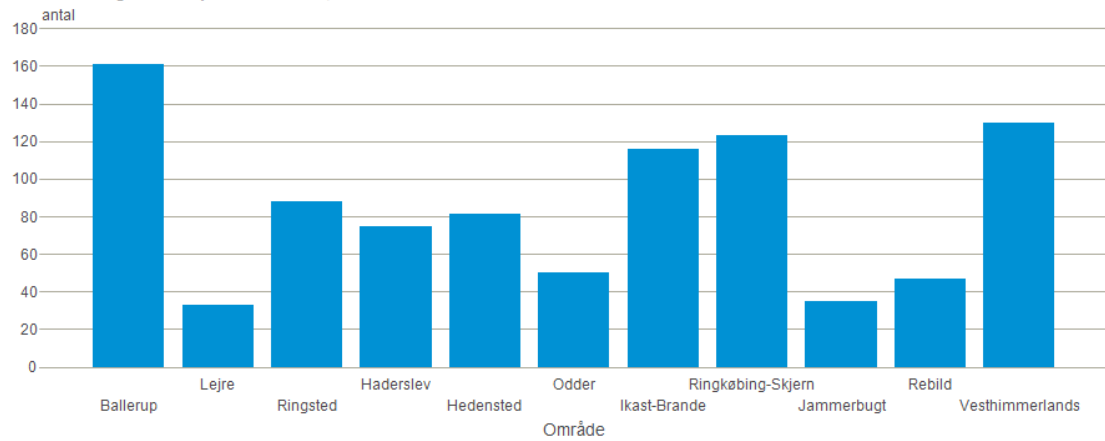
Sammenlignende folkebiblioteksstatistik

Nøgletal: Materialeudgifter (pr. 1000 indbyggere, 1.000 kr.) | Tid: 2015

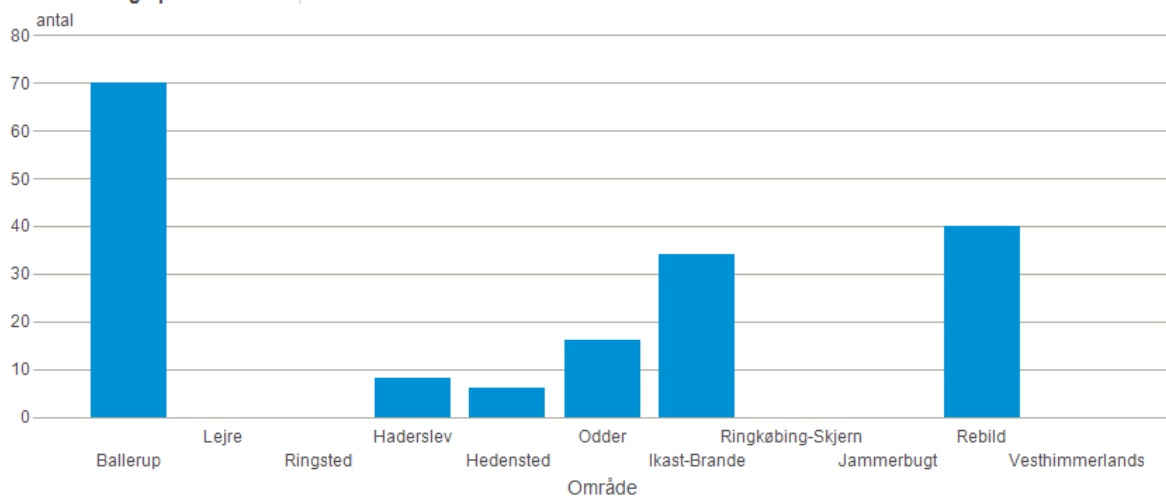
Folkebiblioteker

Aktivitet: Arrangementer på biblioteket | Tid: 2015

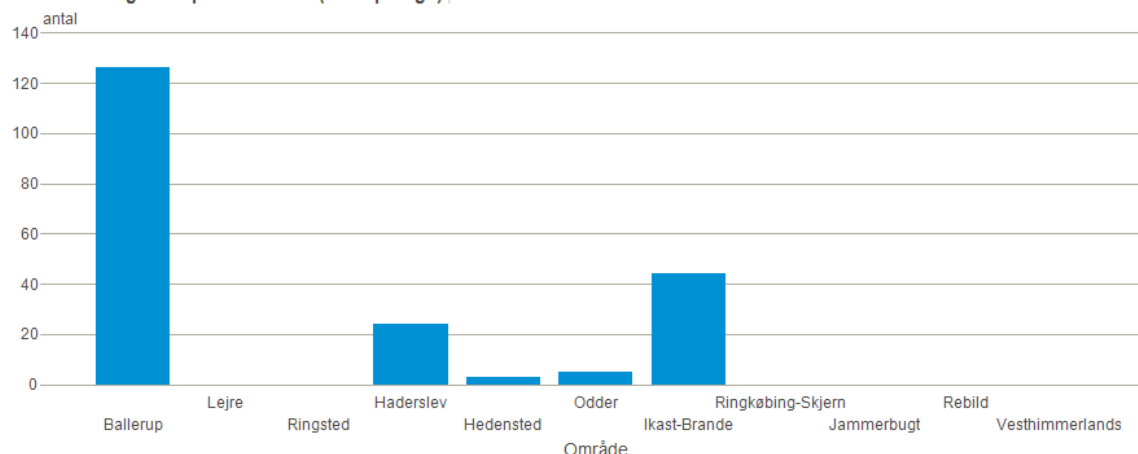
Folkebiblioteker

Aktivitet: Frivillige på biblioteket | Tid: 2015

Folkebiblioteker

Aktivitet: Frivilliges tid på biblioteket (timer pr. uge) | Tid: 2015

Hvad viser tallene?

Af ovennævnte tal, kan det bl.a. ses, at besøgstallet på Ballerupbibliotekerne er 2-3 gange højere. Selve bogbestanden er ikke markant større i Ballerup end i de undersøgte kommuner. Til gengæld er der næsten dobbelt så højt udlån. Der er markant flere frivillige og disse borgere bruger markant mere tid på Ballerupbibliotekerne. De større udgifter i Ballerup går primært til flere elektroniske og fysiske materialer, et større borgerrettet aktivitetsniveau og løn.

Sammenligning med Gladsaxe og Albertslund bibliotek/kommune

I det følgende er Ballerupbibliotekerne sammenlignet med to "socioøkonomisk sammenlignelige kommuner". Bibliotekerne er sammenlignet på en række væsentlige parametre med baggrund i (selvindhentede) tal for 2017.

Biblioteker, analyse 2017-tal

	Ballerup 2017	Albertslund 2017	Gladsaxe 2017
Folketal	48.231	28.000	68.775
Betjeningssteder med materialesamling	3	2	5
Personaleårsværk	48	39	73
Ledere	4	6	9
Aktive lånere	21.609	10.771	29.131
Fysiske besøg	801.482	251.663	814.915
Ugentlige åbningstimer i alt	285	48/52	450
Ugentlige åbningstimer med betjening	260	48/52	193
Arrangementer på biblioteket	260*	318	347
Læringstilbud (skoletilbud)	250		133
Bestand i alt (pr. 1000 indbyggere)	3.412	4.875	-
Lønudgifter pr. indbygger	464	580	469
Materialeudgifter pr. indbygger	104	79	86
Indtægter pr. indbygger	34	31	13
Nettoudgifter pr. indbygger	663/704**	727/805**	659/683**
Samlet budget i alt	33.610	20.387	46.214

*260 fritidsarrangementer for børn og voksne med og uden billet og 250 læringstilbud

** Økonomi- og Indenrigsministeriets tal

Stort set sammenfaldende for de undersøgte biblioteker/kommuner er det, at de alle arbejder med en række ensartede aktiviteter:

- en bred vifte af tilbud og aktiviteter rettet mod en mangfoldig borgergruppe,
- samarbejder med et utal af kommunale partnere (skoler og daginstitutioner)
- samarbejder med civilsamfundsaktører (foreninger, aftenskoler og selvorganiserede frivillige som lektiehjælper etc.),
- har et højt antal ugentlige åbningstimer (betjent og selvbetjent)
- arbejder med at understøtte fremtidens kompetencer via digitale løsninger og læringsrum
- at bogen som medie fortsat spiller en vigtig rolle.

I Albertslund Kommune er der ingen selvbetjente biblioteker. Hertil kommer, at en del af borgerservice forefindes på biblioteket.

Hvad viser tallene?

Generelt set ligger Ballerupbibliotekerne, når det gælder aktiviteter (udlån, besøgstal, arrangementer mv.), lige efter Gladsaxe. Dette skal holdes op mod, at der på Gladsaxe Bibliotek er 25 flere ansatte.

Antallet af arrangementer i 2017 på Ballerup Bibliotekerne var 510 (260 fritidsarrangementer og 250 læringstilbud), som blandt andet skyldes arrangementer i det digitale bibliotek (Makerspace), øget fokus på aktuelle debatter og mere systematisk samarbejde med folkeskolen og daginstitutioner gennem bibliotekets katalogtilbud.

Til sammenligning havde Albertslund 318 arrangementer og Gladsaxe med 580 (347 fritidsarrangementer og 133 læringstilbud). De målrettede læringstilbud fylder næsten det dobbelte på Ballerupbibliotekerne.

Ballerupbibliotekerne har lavere lønudgifter pr. indbygger end Gladsaxe og Albertslund. Hertil kommer, at Ballerup Bibliotekerne er placeret sidst ift. antal ledere med 4 ledere på 3 betjeningssteder, mens Albertslund og Gladsaxe har henholdsvis 6 og 9 ledere på 2 og 5 betjeningssteder.

Betragtes nettoudgifter pr. indbygger ligger Ballerupbibliotekerne midt i "feltet" tæt på Gladsaxe. I forhold til andelen af aktive lånere ligger Ballerupbibliotekerne næsthøjest.

Hvad angår besøgstal ligger Ballerupbibliotekerne på 801.482 besøgende. Gladsaxe, med et indbyggertal på 68.775, topper med 814.915 besøg, mens Albertslund med et indbyggertal på 28.000 havde 251.663 besøg.

I 2016 steg det samlede besøgstal i de 3 Ballerupbibliotekers-huse med 12,6 %, fra 559.545 til 630.123 besøg.

I 2017 steg det samlede besøgstal i de tre huse med 40,4%, fra 630.123 til 884.995 besøg. En meget høj stigning, der dels skyldes et øget fokus på brug af husene, herunder flere debat- og litteraturarrangementer og dels skyldes et efterslæb af betydningen af 7-22 åbningstiden. Idet stigningen i 2017 er så markant, har Ballerupbibliotekerne indledt et tjek af beregningsmetoden for besøgende.

Oversigt over biblioteker i Danmark med et Makerspace

Ballerup	Nordfyns
Billund	Odense
Greve	Silkeborg
Gribskov	Skive
Guldborgsund	Solrød
Helsingør	Thisted
Herning	Vest Himmerland
Horsens	Viborg
Ikast Brande	Vordingborg
Lemvig	Århus